

BAZNĪCAS NEMITĪGĀ REFORMĀCIJA

Sieviešu ordinācijas liecības šodien

2008. gadā no 27. līdz 29. martam Ženēvā notika neliela speciāla sieviešu sanāksme Luterāņu Pasaules Federācijas (LPF) Teoloģijas un mācību departamenta aizbildniecībā sadarbībā ar Misijas un attīstības departamenta (DMD) nodaļu "Sievietes baznīcā un sabiedrībā" un Ekumenisko lietu kanceleju, lai novērtētu pašreizējo sieviešu ordinācijas situāciju LPF un asociētās baznīcās un tās iespaidu uz plašākām ekumeniskām attiecībām. Sanāksmē piedalījās laicīgas un ordinētas sievietes, kas darbojas baznīcās mācību, garīdzniecības, administrācijas un pārraudzības darbos. Viņas bija no dažādām vietām Āfrikā, Āzijā, Eiropā un Ziemeļamerikā un saņēma papildu iesniegumus no Dienvidamerikas un Austrālijas sievietēm, kā arī dokumentus, un LPF un partnerbaznīcu attīstību notikumu pārskatus pēdējos piecdesmit gados. Šis oficiālais paziņojums akcentē dažas viņu raizes.

Mēs satikāmies Kristus Augšāmcelšanās nedēļā, laikā, kad baznīcu locekļi liecina par sievietēm, kas atnāca pie tukšā kapa un tika sūtītas, lai būtu pirmās, kas pasludina Labo Vēsti, kā tas ir rakstīts visos četros evaņģēlijos (Mt 28:1–10; Mk 16:1–8; Lk 24:1–11; Jņ 20:11–18). Mēs slavējam Dievu, bet arī sērojām, ka pārāk ilgi šī liecība par uzticīgām sievietēm nav tikusi izteikta kalpošanā ar Vārdu un sakramentu baznīcā. Tomēr mēs priecājamies, ka Svētais Gars, kas atjauno un reformē baznīcu visos laikos, to ir svētījis un skaitliski palielinājis mūsu laikā caur ordinēto sieviešu un vīriešu garīdznieku kalpošanu.

I. APSTIPRINOT ŠĀ BRĪŽA JAUNUMU

Sieviešu ordinēšana, arī vīriešu, iekļaušanās Vārda un sakramenta garīgajā kalpošanā, ir bijusi viena no redzamākajām pārmaiņām lielākajā daļā Pasaules Luterāņu Federācijas partnerbaznīcās pēdējos sešdesmit gados. Tūkstošiem ordinēto sieviešu aizvien vairāk ir redzamas visos līmeņos un katrā baznīcas darba jomā. Pretošanās nostāja un kulturvīdes uzskati tiek transformēti ar Svētā Gara spēku. Ordinēto sieviešu kalpošana baznīcā pārsvarā ir bijusi pozitīva.

Saistībā ar šo pozitīvo uztveri pieeja Bībeles tekstiem vai teoloģiskajiem uzskatiem tagad balstīta arī baznīcu ordinēto sieviešu pieredzes kontekstā. Baznīcu locekļi un vadītāji ir patiesi dzirdējuši dzīvo Dieva Vārdu sieviešu mācītāju sprediķos, kā arī saņēmuši Kristus miesas un asins patieso klātbūtni Svētā Vakarēdiena pasniegšanas laikā (cf. Augsburg Confession VII). Tūkstošiem luterāņu draudžu visā pasaulē ir garīgi paēdinātas caur šo garīdznieču kalpošanu. Cilvēki līdzdala šīs liecības, apmainās uzskatiem, kad viesojas pāri kultūru robežām, arī vietās, kur dominē citas baznīcas un ticības. Tajā pašā laikā mēs dzirdam to izmisumu, kuri cīnās par sieviešu ordināciju savās baznīcās, bet kuru centieni tiek bloķēti vai tiem pretojas. Kaut arī dažās vietās vairākums teoloģijas studentu ir sievietes, citās vietās, sevišķi tur, kur baznīcas durvis viņām ir aizvērtas, pēc teoloģiskās izglītības tiecas maz sieviešu. Daudzās vietās, kaut arī politika un prakse var tikt mainītas, sievietes joprojām saskaras ar nemainīgu attieksmi un vismaz pasīvu pretošanos viņu pilnīgai pieņemšanai. Netaisnība joprojām pastāv darba un tā atlīdzības jautājumā. Sieviešu

iekļaušana pārraudzības amatos un vadībā baznīcās rada jaunus izaicinājumus, it sevišķi varas un autoritātes izmantošanā. Piemēri, apmācības un resursi visos līmeņos joprojām ir vajadzīgi sievietēm un vīriešiem, lai īstenotu īstu partnerību garīgajā darbā.

II. KO NOZĪMĒ BŪT BAZNĪCAI – PAŠOS PAMATOS

Mēs priecājamies par Luterāņu Pasaules Federācijas padomes nostāju 2007. gadā: sieviešu ordinācija izsaka pārliecību, ka baznīcas misijas darbs prasa dotības no abiem, gan vīriešiem, gan sievietēm, publiskā Vārda un sakramentu veikšanā un ka, atstājot ordinēto garīdzniecību tikai vīriešiem, tas aptumšo baznīcas būtību kā samierināšanās zīmi un vienotību Kristū caur kristību pāri etniskām, sociālā statusa un dzimuma robežām (Gal 3:27–28).¹ Mēs neraugāties uz sieviešu ordināciju vispirms kā sabiedrības vai sieviešu jautājumu, bet gan kā uz galveno (sirds) lietu – ko nozīmē būt baznīcai? Baznīcas liecība, samierināšana ar Dievu un brīvība Kristū ir sakompromitēta, ja sievietes netiek iekļautas kalpot kā publiskas liecinieces, sludinot Vārdu un sniedzot sakramentus. Luterāņi pievienojas tiem ekumeniskajiem partneriem, kas ordinē sievietes, izskaidrojot baznīcas vīziju par šo dāvanu kā daļu no liecības un pienesot klāt arī mūsu raksturīgo luterāņu uzsvāru izprast baznīcu un garīgo kalpošanu.

Tos partnerus, kuri neordinē sievietes, mēs aicinām ieraudzīt vīziju par vienu, svētu, katolisku un apustulisku baznīcu kā vietu, kur Dievs sauc abus, gan sievietes, gan vīriešus, neordinētus un ordinētus, visos garīgajos darbos. Mēs aicinām turpināt sarunas par šiem jautājumiem, sevišķi ar tām luterāņu baznīcām, kas neordinē sievietes.² Mums, luterāņiem, Bībele ir autoritatīva mūsu teoloģiskajās diskusijās, ieskaitot jautājumus, kas saistīti ar sieviešu ordināciju. Mēs aicinām uz dziļu izpratni Svēto Rakstu liecībā, kā tas ir centrēts Jēzū Kristū, nevis raudzīties tikai uz atsevišķām nodaļām, kas ir par vai pret. Mēs galvenokārt norādām uz to dzīvā Evaņģēlija luterāņu izpratni (*viva vox evangelii*), kā tā ir sadzirdama un iemiesota sieviešu un vīriešu sludināšanā un garīgajā darbā. Daudzas baznīcas, kas ordinē sievietes, atzīst to šodien kā **luterāņu identitātes aspektu**. Tā ir teoloģiski pamatota konsekvence luterāņu izpratnei par baznīcu un garīgo kalpošanu. Uzstājot, ka katrai kristītai personai ir tiešas attiecības ar Dievu un ka tā ir līdzdalīga Dieva cilvēku priesterības raksturā, Mārtiņš Lutērs pārvarēja to garīgo hierarhiju, kas mēģināja nolikt ordinēto amatu virs citiem baznīcas locekļiem. Tas pavēra citas iespējas draudzīgi piesaistīt visas personas, atbilstoši apveltītas, baznīcas garīgajā un praktiskajā darbā (piemēram, pieja teoloģiskajai izglītībai). Nekas luterāņu konfesijā specifiski neaizliedz sievietēm kalpot kā ordinētām garīdzniecēm. Pēc luterāņu tradīcijas, baznīca ir atvērta pārmaiņām un nepārtrauktai reformācijai (*ecclesia reformata semper reformanda est secundum Verbum Dei*).

Bieži tie nav teoloģiski, bet gan kultursociāli iemesli, kas aizliedz sievietēm tikt ordinētām. Īpaši tur, kur hierarhijas un patriarhu prakse ir iesakņojusies. Evaņģēlijos par Jēzus kalpošanu nepārprotami lasām, kā Viņš atkārtoti apstrīdēja kulturvīdes uzskatus un

¹ “Episcopal Ministry within the Apostolicity of the Church. The Lund Statement,” 26 March 2007 para. 40, p. 8.

² For more information see: http://www.lutheranworld.org/What_We_Do/DMD/DMD-WICAS.htm

praksi, kas izslēdza citus, īpaši sievietes. Viņš arī apstrīdēja hierarhiskos ticības vadības modeļus.

Evaņģēlija atbrīvošanas spēks turpina izaicināt šādus pieņēmumus un praksi šodien. LPF konsultācijā (1992., LWF) atzīmēja, ka problēma bieži nav saistīta ar apkārtējo kultūru, bet gan ar specifisku kultūru, kas ir izveidojusies baznīcas iekšienē. Pēc daudzu gadu desmitiem tomēr ir ne tikai tāda "baznīcas kultūra", kas ir nepazīstama baznīcai tajās valstīs, no kurām tā tika importēta, bet ir kļuvusi arī par šķērsli vietējai evaņģelizācijai.³ Visbeidzot – dažas baznīcas nevēlas runāt par sieviešu ordināciju, jo baidās, ka tā sašķels baznīcu vai apdraudēs saites ar tiem partneriem, kuri pretojas sieviešu ordinācijai. Baznīcām ir nepieciešami caurskatīt dažādos uzskatu procesus, ar kuriem tajās var sastapties.

Mēs ticam, ka ir vajadzīgas atklātas diskusijas, kurās vietējo baznīcu locekļi tiek informēti par sieviešu ordinācijas teoloģiskajiem pamatojumiem, nevis vienīgi iepazīstināti par pretējiem uzskatiem. Par ordinēto sieviešu pieredzi un ietekmi uz baznīcu un tās misiju visā pasaulē ir nepieciešams uzzināt tur, kur tā vēl nav prakse. Galu galā informatīvas un atklātas diskusijas nenovājinās, bet gan stiprinās pašas baznīcas iekšējo izpratni un identitāti.

III. AICINĀJUMS

Aicinājums ordinēt sievietes ilgi ir bijis LPF apliecinājums. Piemēram, 1990. gada deklarācijā 8. sanāksmē Kuritībā:

mēs paši un mūsu partnerbaznīcas uzņemamies pastiprināt mūsu centienus kā zīmi kopīgai domu apmaiņai pasaulē. Šim mērķim mēs izstrādāsim skaidru darbības plānu visām baznīcām, kas pilnībā ietver vīriešu un sieviešu vienlīdzību un dod iespēju tām ievākt sieviešu kalpošanas augļus visās jomās baznīcas dzīvē. Mēs sāksim ar konsultācijām un sadarbībā ar visām mūsu partnerbaznīcām, respektējot citai citu, praktiski radīsim sievietēm iespējas kalpot kā ordinētām garīdzniecēm visās mūsu partnerbaznīcās.⁴

Tagad, kad gatavojamies 11. sanāksmei 2010. gadā, kurā tiks akcentēta kopīga baznīcas gara nozīme, mēs lūdzam katru mūsu partnerbaznīcu apsvērt, kā tās ir atsaukušās šim aicinājumam un kas vēl būtu jādara visās mūsu kopienās. Galvenais, kad mēs paredzam jaunu un pieejamu LPF resursu izmantošanu vietējā vidē, mēs vērsamies pie partnerbaznīcām, lai tās aicina vietējās draudzes iesaistīties izglītojošās diskusijās, ka draudžu locekļi var labāk izprast sieviešu ordinācijas teoloģiskos pamatojumus.

Mēs skubinām baznīcas Svētā Gara spēkā sadzirdēt un mācīties vienai no otras par pozitīvo pieredzi, svētību un iespaidu, ko ordinētās sievietes atstāj uz baznīcām iekšpus un ārpus luterāņu kopienas, it sevišķi pieredzes apmaiņu vizītēs.

³ "Ministry: Women, Bishops," Report of an International Consultation, 1992 (Geneva: LWF, 1993), para. 22, p. 15.

⁴ "I Have Heard the Cry of My People," Proceedings of the Eighth Assembly, LWF Report 28/29 (Geneva: LWF, December 1990), p. 82.

Mēs aicinām to baznīcu vadītājus, kuri neordinē sievietes, lūdzot domāt par iespaidu, ko bezdarbība šajā jautājumā atstāj uz tām sievietēm, kurām liedz izmantot Dieva doto aicinājumu tāpēc, ka viņas ir sievietes. Viņu nošķiršanas sāpes un viņu pienesuma zaudējums ir arī ciešanas un zaudējums, ko izjūt visa baznīca. Mēs skubinām katru partnerbaznīcu – gan tās, kas tagad neordinē sievietes, gan tās, kas ordinē, – ņemt līdzi uz 2010. gada sanākumi ziņojumu par šo jautājumu – kā tās atrisinās atlikušos praktiskos šķēršļus, lai nostiprinātu sieviešu un vīriešu partnerību baznīcas garīgajā darbā.

Visbeidzot – mēs izsludinām 2017. gadā Reformācijas aizlūgšanas, kurās ordinēto un pārraudzības amatu sieviešu licības tiek īpaši pieminētas kā zīme baznīcas nemitīgai reformācijai.